

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (2003)

Euroopa Parlamendi resolutsioon nõukogu aastaaruande kohta Euroopa Parlamendile seoses ühise välis- ja julgeolekupoliitika põhiaspektide ja põhivalikutega, sealhulgas nende finantsmõju kohta Euroopa ühenduste 2003. aasta üldeelarvele (8412/2004 - 2004/2172(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 29. oktoobril 2004. aastal Roomas allkirjastatud Euroopa põhiseaduse lepingut;
- võttes arvesse 12. detsembril 2003. aastal Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud Euroopa julgeolekustrateegiat;
- võttes arvesse nõukogu aastaaruannet Euroopa Parlamendile ühise välis- ja julgeolekupoliitika põhiaspektide ja põhivalikute kohta, sealhulgas nende finantsmõju kohta Euroopa ühenduste 2003. aasta üldeelarvele (8412/2004);
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 6. mail 1999. aastal sõlmitud eelarvemenetluse parandamist ja eelarvedistsipliini käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe¹ punkti 40;
- võttes arvesse ELi lepingu artiklit 21;
- võttes arvesse oma 12. jaanuari 2005. aasta resolutsiooni Euroopa põhiseaduse lepingu kohta²;
- võttes arvesse oma 23. oktoobri 2003. aasta resolutsiooni ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamisel tehtud edusammude kohta³;
- võttes arvesse oma 29. jaanuari 2004. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni suhete kohta⁴;
- võttes arvesse oma 20. novembri 2003. aasta resolutsiooni "Suurem Euroopa – naabus: uus raamistik suheteks meie ida- ja lõunapoolsete naabritega"⁵;
- võttes arvesse oma 10. aprilli 2003. aasta resolutsiooni "Uus Euroopa julgeoleku- ja kaitsesüsteem – prioriteedid ja puudused"⁶;

---

¹ EÜT C 172, 18.6.1999, lk 1.

² P6_TA(2005)0004.

³ ELT C 82 E, 1.4.2004, lk 599.

⁴ ELT C 96 E, 21.4.2004, lk 79.

⁵ ELT C 87 E, 7.4.2004, lk 506.

⁶ ELT C 64 E, 12.3.2004, lk 599.

- võttes arvesse oma 26. veebruari 2004. aasta soovitus nõukogule ELi ja Venemaa suhete kohta¹;
  - võttes arvesse oma 22. aprilli 2004. aasta resolutsiooni atlandiülese partnerluse olukorra kohta 25.–26. juunil 2004 Dublinis toimuva ELi-USA tippkohtumise eelõhtul² ja 13. jaanuari 2005. aasta resolutsiooni atlandiüleste suhete kohta³;
  - võttes arvesse oma 23. oktoobri 2003. aasta resolutsiooni rahu ja väärrikuse kohta Lähis-Idas⁴;
  - võttes arvesse oma 24. septembri 2003. aasta soovitus nõukogule olukorra kohta Iraagis⁵;
  - võttes arvesse oma 12. veebruari 2004. aasta resolutsiooni "Afganistan: väljakutsed ja tulevikuväljavaated"⁶;
  - võttes arvesse oma 15. novembri 2001. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika suhteid puudutava ühise strateegia ning globaalse partnerluse kohta⁷;
  - võttes arvesse oma 13. jaanuari 2005. aasta resolutsiooni hiljutise India ookeani tsunamikatastroofi kohta⁸;
  - võttes arvesse 16.–17. detsembri 2004 Brüsseli Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldusi ning eriti otsuseid terrorismi ja välissuhete kohta;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõiget 1;
  - võttes arvesse välisasjade komisjoni raportit ja eelarvekomisjoni arvamust (A6-0062/2005);
- A. arvestades, et Euroopa Parlament on arvamusel, et temaga ei konsulteerita piisavalt vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 21 ettenähtule, kuna nõukogu praegune praktika on edastada lihtsalt kirjeldav loetelu eelmise aasta tegevustest, selle asemel et konsulteerida Euroopa Parlamendiga järgmise aasta põhiaspektide ja põhivalikute osas;
- B. arvestades, et praegune praktika tuleks seetõttu lõpetada ja asendada teisega, mis näeb ette tõelise konsulteerimise Euroopa Parlamendiga ülalmainitud tähenduses ja toob kaasa Euroopa Parlamendi ulatuslikuma kaasamise;

---

¹ ELT C 98 E, 23.4.2004, lk 182.
² ELT C 104 E, 30.4.2004, lk 1043.
³ P6_TA(2005)0007.
⁴ ELT C 82 E, 1.4.2004, lk 610.
⁵ ELT C 77 E, 26.3.2004, lk 226.
⁶ ELT C 97 E, 22.4.2004, lk 647.
⁷ EÜT C 140 E, 13.6.2002, lk 569.
⁸ P6_TA(2005)0006.

- C. arvestades, et 29. oktoobril 2004 Roomas allkirjastatud Euroopa põhiseaduse lepingu mõttel ja sisul peaks isegi juba enne ratifitseerimist olema oluline mõju ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika teostamisele aastal 2005 ja hiljem;
- D. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt väljendanud oma seisukohti viisi kohta, kuidas tuleks suhted teatud piirkondade ja riikidega korraldada ning paremini tasakaalustada, et suurendada liidu välistegevuse globaalset iseloomu;
- E. arvestades, et ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika praegune rahastamine on täiesti ebapiisav, seda nii kvalitatiivselt kui kvantitatiivselt ja ka demokraatliku vastutuse osas;
- olles küll rahul viisiga, kuidas kõrge esindaja / nõukogu peasekretär on tõepoolest hoidnud Euroopa Parlamenti täielikult kursis peamiste ühise välis- ja julgeolekupoliitika teemade arenguga, lükkab kindlalt tagasi nõukogu senise *a posteriori*-lähenedamisviisi, mis seisneb selles, et nõukogu edastab üksnes kirjeldava nimekirja eelmisel aastal läbi viidud ühise välis- ja julgeolekupoliitika tegevustest, ning on arvamusel, et selline praktika kujutab endast Euroopa Parlamendiga eelneva konsulteerimise osas Euroopa Liidu lepingu artikli 21 ja 6. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe selget rikkumist;
  - palub nõukogul seepärast lõpetada praegune praktika ja asendada see *a priori*-lähenedamisviisiga, mille puhul konsulteeritakse Euroopa Parlamendiga iga aasta algul põhiaspektide ja põhivalikute küsimuses, mida nõukogu on antud aastaks ette näinud nii globaalsete kui horisontaalsete teemade ning ka erinevate geograafiliste piirkondade kavandatud prioriteetide osas; palub lisaks anda nõukogul järgnevalt aru, kas ja kuidas võeti Euroopa Parlamendi panust arvesse;
  - kavatseb aidata kaasa püüdlustele suurendada ühise välis- ja julgeolekupoliitika küsimustega seotud demokraatlikku vastutust, pidades kõrge esindaja / nõukogu peasekretäri ja välissuhete volinikuga kord kvartalis toimuva arvamuste vahetuse raames regulaarseid arutelusid riikide parlamentidega, sealhulgas arutelu muudatusettepanekute üle, mille on esitanud riikide parlamendid ühist välis- ja julgeolekupoliitikat käsitleva Euroopa Parlamendi aastaaruande kohta;
  - palub nõukogul ja kõrgel esindajal / nõukogu peasekretäril osaleda aktiivselt iga-aastaselt arutelul Euroopa julgeolekustrateegia üle koos Euroopa Parlamendiga ja riikide parlamentidega;
  - ergutab nii nõukogu kui ka liikmesriike suurendama veelgi Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika parlamentaarset kontrolli siseriiklikul tasandil, suurendades riikide parlamentide rolli Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsioonide heakskiitmisel, ja Euroopa tasandil, andes Euroopa Parlamendile olulise rolli terve ühise välis- ja julgeolekupoliitika eelarve kontrollimisel;
  - nõuab tungivalt, et nõukogu tagaks oma poliitikavahendite nagu sanktsioonipoliitika rakendamise suurema ranguse ja poliitilise kohustumisega;

Ühise välis- ja julgeolekupoliitika põhiaspektid ja põhivalikud aastal 2005 pärast põhiseaduse lepingu allkirjastamist

7. väljendab seisukohta, et uue lepingu sätete mõtet (ja sisu) ühise välis- ja julgeolekupoliitika osas tuleks kohaldada juba praegu, nii nagu seda juba tehti Euroopa Kaitseagentuuri loomisega, "lahinggrupi" kontseptsiooniga, ELi edasiarendatud naabruspoliitika loomisega, mis peaks olema ELi praegusest naabruspoliitikast tunduvalt tähendusrikkam, ja solidaarsusklausli kohaldamisega terrorismiohu või terrorirünnakute tõrjumiseks; nende tagajärgedega tuleks tegeleda asjaomaste meetmete, sealhulgas kodanikukaitse praeguste ja tulevaste vahendite tõhusa kooskõlastamise kaudu ning vastastikuse solidaarsuse kohustuse kaudu anda abi ja toetust, kui mõne Euroopa Liidu liikmesriigi vastu toimub relvastatud kallaletung;
8. palub seega, et Euroopa Parlamenti teavitataks võrdselt nõukoguga ja kaasataks ulatuslikumalt kõikidesse komisjoni asepresidendi / ELi välisministri tulevastesse ettepanekutesse, mis puudutavad ühise välis- ja julgeolekupoliitika ettevalmistamist aastaks 2005;
9. väljendab soovi, et tulevane Euroopa Liidu välisteenistus täidaks välistegevuse valdkonnas võtmerolli, abistades ELi välisministrit / komisjoni asepresidenti; tuletab igal juhul meelde vajadust säilitada Euroopa Parlamendi pädevused ja uue teenistuse kui terviku vastutus Euroopa Parlamendi ees, eriti mis puudutab komisjoni osade integreerimist uude teenistusse (välissuhete peadirektoraat, EÜ delegatsioonid jne); nõuab perspektiivi edasisteks arenguteks valitsustevahelistes elementides (mis tulevad ennekõike liikmesriikidest), nii et tulevane teenistus saab osana komisjonist järgida integreeritud ühenduse mudelit, jäädes samal ajal valitsustevahelistes küsimustes nõukogule täiesti lojaalseks;
10. palub nõukogul teha kõik võimalik, et anda põhiseaduse lepingus ette nähtud kaitsealasele solidaarsusklauslile tõeline sisu niipea, kui leping jõustub ning tõeline ja tõhus ühine välis- ja julgeolekupoliitika on määratletud;
11. peab vajalikuks, et välissuhete volinik ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kohaldaksid nüüd, kui põhiseaduse leping on allkirjastatud, uusi nõudeid, teavitades Euroopa Parlamenti täielikult, konsulteerides temaga ja kaasates teda tugevamalt kõikidesse ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika küsimustesse; rõhutab vajadust tagada eriti Euroopa Kaitseagentuuri kogu tegevuse demokraatlik kontroll ja läbipaistvus;
12. tervitab Euroopa Kaitseagentuuri loomist ja komisjoni ettevalmistavaid meetmeid julgeolekualase teadustöö valdkonnas; peab vajalikuks eraldada julgeolekualasele teadustööle, sealhulgas tsiviilaspektidele, keskmise tähtajaga rahastamiskavas igal aastal kohane summa;
13. palub nõukogul konsulteerida regulaarselt Euroopa Parlamendiga ja kaasata Euroopa Parlamenti ka Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika põhiaspektide ja põhivalikute küsimuses ning hoida Euroopa Parlamenti kursis Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika arenguga kooskõlas Euroopa põhiseaduse lepingu artikli I-41 lõikega 8; kõnealune konsulteerimine peaks toimuma samamoodi nagu nõuti eespool ühise välis- ja julgeolekupoliitika puhul;

Eriettepanekud globaalsete ja horisontaalsete teemade kohta aastal 2005

14. tervitab 12. detsembril 2003 Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud Euroopa julgeolekustrateegiat; pooldab täielikult selle tsiviil-sõjalist terviklikku lähenemisviisi ning ennetava tegutsemise ja tõhusa mitmepoolsuse võtmekontseptsioone, mis peavad samuti iseloomustama nii ühist välis- ja julgeolekupoliitikat kui Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikat, ning osutab raportile, mida Euroopa Parlamendi välisasjade komisjon praegu strateegia kohta koostab; rõhutab vajadust arendada suutlikkust reageerida kiirelt humanitaarkatastroofide korral;
15. rõhutab sellega seoses, nagu sätestatud julgeolekustrateegias, vajadust arendada vastavat julgeolekukultuuri ja toetab seetõttu täielikult juba alustatud tööd ELi väljaõppekontseptsiooni rakendamiseks Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas; Euroopa julgeoleku- ja kaitsekolledži arendamine ja ülesehitamine peab tulevikus tagama Euroopa Liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele hästi väljaõpetatud töötajad, kes on suutelised töötama tõhusalt Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas; selleks tuleb kolledž asetada organisatoorselt usaldusväärsele alusele ja varustada piisavate rahaliste vahenditega;
16. toetab täielikult praegu tehtavaid ühiseid jõupingutusi ELi massihävitusrelvade leviku vastase strateegia rakendamiseks, pidades silmas ÜRO tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu (NPT) läbivaatamist 2005. aastal ning aktiivset rolli, mida EL peaks täitma selles kontekstis ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) rakendamisel; osutab oma eelnevatele seisukohtadele väikerelvade kohta ja oma 22. aprilli 2004. aasta resolutsioonile jalaväemiine käsitleva Ottawa konventsiooni läbivaatamise kohta¹; kinnitab oma toetust ELi relvaekspordi toimumisjuhendi tugevdamisele, et muuta see siduvaks, ja rahvusvahelist relvakaubanduse lepingut pooldavale ELi tegevusele;
17. rõhutab oma tugevat usku sellesse, et tuumadesarmeerimine annab olulise panuse rahvusvahelisse julgeolekusse ja strateegilisse stabiilsusse ning vähendab tuumarelvade leviku ohtu; kutsub neid liikmesriike, kellel on tuumaarsenal, üles täitma oma kohustusi, mis tulenevad NPT artiklist 6; nõuab tungivalt, et liikmesriigid toetaksid eelseisval NPT läbivaatamise konverentsil värsket algatust rahvusvahelisel tasandil uute tuumaohutude kohta, nagu tegid ettepaneku ÜRO peasekretär Kofi Annan ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri peadirektor Mohammed El Baradei, tuumadesarmeerimise ja ÜRO desarmeerimiskonverentsi taaselustamise kohta;
18. jagab Euroopa Ülemkogu seisukohta, et terrorismivastane võitlus on jätkuvalt üks liidu prioriteet ja välissuhetega seotud poliitika võtmeelement, rõhutades aga veel kord, et see ei tohi toimuda inimõiguste ja kodanikuvabaduste arvel, ning teeb ettepaneku suurendada sidusust ja otsustavust liidu terrorismivastases poliitikas kolmandate riikide suhtes järgmiste meetmete abil:
  - a) terrorismialase poliitilise dialoogi tõhustamine kolmandate riikidega,

---

¹ ELT C 104 E, 30.4.2004, lk 1075.

- b) koostöö tugevdamine rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega (eriti ÜRO terrorismivastase komiteega ja NATOga) ning eriti ÜRO süsteemi autoriteedi taastamine,
  - c) 2004. aasta terrorismivastast võitlust käsitleva ELi-USA deklaratsiooni rakendamine,
  - d) komisjoni sihtabistrateegia rakendamine, mis on juba sätestatud programmides, nagu CARDS, TACIS, MEDA jne, ning mida nüüdsest iseloomustab koostöö-lähenemisviis, mis hõlmab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1373 (2001) määratletud prioriteetseid valdkondi,
  - e) tsiviil- ja sõjalise kiirreageerimise korra tugevam kasutamine,
  - f) terrorismivastase klausli range kohaldamine, mis on lisatud nende riikidega sõlmitud kokkulepetesse, mille puhul on tõendeid terrorismiohu või erilise terroristliku tegevuse kohta, nagu värbamine, väljaõpe või rahastamine, või iga muu riigi puhul, kes kujutab liidule potentsiaalset ohtu; on arvamusel, et seepärast tuleks tähelepanu pöörata Euroopa Parlamendi 2002. aasta ettepanekule liidu välissuhetega seotud poliitika institutsioonidevahelise tegevusjuhendi kohta,
  - g) vajaduse korral eriliste Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsioonide täielik ärakasutamine;
  - h) rahvusvahelisest humanitaarõigusest ja inimõigusi puudutavatest õigusaktidest kinnipidamise tagamine kõikide võetavate meetmete puhul;
  - i) Euroopa Liidu aktiivse panuse tagamine pikaajaliste piirkondlike probleemide rahumeelsesesse ja õiglasse lahendamisse, võttes arvesse ÜRO otsuseid ja tema rahvusvaheliselt tunnustatud rolli, ning vägivalla ja terrorismi teket soodustavate oluliste sotsiaalsete probleemide (vaesus, sotsiaalne tõrjutus) lahendamisse;
19. omistab äärmiselt suurt tähelepanu oma panusele terrorismivastasesse võitlusse; seetõttu nõuab tungivalt, et Euroopa Parlamendi välisasjade komisjon ja kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjon leiaksid sobiva menetluse, et valmistada ette teemakohased soovitused edastamiseks nõukogule ja komisjonile; kutsub sellega seoses nõukogu üles teavitama täielikult välisasjade komisjoni ning kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjoni ELi terroristlike ühenduste nimekirja küsimusest ja nendega selles küsimuses konsulteerima; tervitab sellega seoses eesistujariigi Luksemburgi positiivset reaktsiooni;
20. peab oluliseks kasutada loodusõnnetuste korral võimsust, mida nõukogu ja komisjon arendavad tsiviil-sõjalisel valdkonnas, sealhulgas tsiviil-sõjaline planeerimisüksus ning ettevõtmised, nagu GALILEO ja GMES;

Euroopa Parlamendi prioriteetid erinevates geograafilistes piirkondades aastal 2005

21. palub nõukogul astuda viivitamatult samme olemasoleva geograafilise tasakaalustamatuse korrigeerimiseks viimase kümne aasta jooksul vastu võetud ühise välis- ja julgeolekupoliitika õigusaktide seas, nii et oleks võimalik saavutada erinevate piirkondade vahel vastavalt liidu globaalsetele ambitsioonidele õiglasem tasakaal; palub nõukogul eriti luua geograafiline tasakaal seni laienemise tõttu idasuunal tehtud jõupingutuste ja uute jõupingutuste vahel lõunapoolse Vahemere piirkonna suunal; rõhutab siiski, et nõukogu peaks vältima vähemalt jahedaid žeste, mis väljendavad ELi kahanenud huvi edusammude suhtes Lääne-Balkanil, Ukrainas ja Lõuna-Kaukaasias;
22. soovib seetõttu astuda nõukogul vajalikke samme, et EL saaks kasutada ära olemasolevaid privilegeeritud suhteid teatud geograafiliste piirkondadega (kahe piirkonna vaheliste, mitmepoolsete või kahepoolsete assotsiatsioonilepingute jne kaudu), et tugevdada oma mitmepoolset tugevust teiste üleminekuriikide ja piirkondadega suhtlemisel, kellega ei ole selliseid privilegeeritud suhteid veel loodud; rõhutab lisaks, et ELi naabrusele ei tohi omistada suuremat prioriteeti ELi ja maailma arengumaade vaheliste oluliste suhete ja solidaarsuse arvel;
23. omistab siiski äärmiselt suurt tähtsust ennekõike liidu järgnevatele laienemistele, nagu otsustas Euroopa Ülemkogu 16.–17. detsembril 2004, ja teiseks Euroopa naabruspoliitika arendamisele kui liidu kõrgeimatele prioriteetidele 2005. aasta poliitilises tegevuskavas, sealhulgas Euroopa riikide Euroopa Majanduspiirkond; rõhutab, et on äärmiselt oluline teha kõik võimalik leidmaks Lähis-Ida konfliktile lahendus rahu ja väärikuse kaudu neliku rahuplaani (*Quartet Road Map*) põhjal ning rakendades Euroopa Ülemkogu poolt juunis 2004 otsustatud strateegilist partnerlust Vahemere ja Lähis-Ida piirkonnaga; tervitab seetõttu Ariel Sharoni ja Abu Mazeni hiljutist tippkohtumist Sharm el Sheikis; nõuab sama kindlalt, et tuleb teha kõik võimalik aitamaks kaasa teiste olemasolevate või ettenähtavate konfliktide ja kriiside lahendamisele, nagu konfliktid ja kriisid Kosovos, Tšetšeenias, Darfuris, Somaalias, Suure järvestu piirkonnas, Iraanis ja Põhja-Koreas, ning sotsiaalse progressi taotlemisele maailmas kooskõlas ÜRO aastatuhande arengueesmärkidega;
24. omistab äärmiselt suurt tähtsust ka Lääne-Balkanit puudutava Euroopa strateegia jätkamisele ja edasiarendamisele, mille eesmärk on integreerida piirkonna riigid järkjärgult Euroopa institutsioonidesse, seda eriti pidades silmas tähtsaid otsuseid, mis tehakse 2005. aasta teisel poolel Kosovo lõpliku staatuse kohta;
25. on valmis töötama koos nõukogu ja komisjoniga Serbia ja Montenegro, sealhulgas Kosovo pikaajalise strateegilise ümberkujundamise kallal eesmärgiga võimaldada kõikidele antud piirkonna inimestele ühine rahumeelne tulevik Euroopa Liidus;
26. ootab tihedat koostööd nõukogu ja komisjoniga, et kindlustada poliitiliselt ja majanduslikult Lähis-Idas alustatud rahuprotsessi;
27. peab oluliseks, et EL ja Ameerika Ühendriigid kujundaksid oma suhet konstruktiivselt ning et NATO muutuks taas suuremal määral võrdõigusliku poliitilise arutelu kohaks, kus tuleb leida mõistlik tasakaal ennetamise, kriisiohjamise ja sõjalise võimsuse vahendite vahel; peab oluliseks võtta vastu ühised seisukohad (Euroopa Parlament - Ameerika Ühendriikide Kongress) teatud globaalsete, ühist huvi pakkuvate teemade

(terrorismivastane võitlus, piirkondlikud konfliktid, massihävitusrelvade levik, desarmeerimine, rahvusvaheline õigus, tõhus mitmepoolsus, koostöö energiavaldkonnas, kliimamuutused jne) kohta ja arvab, et eriti 2005. aastal, Madridi deklaratsiooni kümnendal aastapäeval, tuleks anda atlandiülestele suhetele uut hoogu: atlandiülese turu väljakujundamine aastaks 2015, uue atlandiülese tegevuskava ajakohastamine atlandiülese partnerluslepingu abil, mis peaks jõustuma nii ruttu kui võimalik, kuid hiljemalt kahe aasta jooksul;

28. rõhutab vajadust ELi ja Ameerika Ühendriikide tiheda koostöö järele globaalsete majandus-, poliitiliste ja julgeolekuprobleemidega tegelemisel; nõuab uue atlandiülese programmi väljatöötamist, et struktureerida globaalsete küsimuste alast dialoogi;
29. nõuab tungivalt, et nõukogu arutaks Euroopa Parlamendiga kolmandate riikidega sõlmitavate "strateegiliste partnerluste" kontseptsiooni, mis peab tuginema ühiste väärtuste jagamisel ja edendamisel; nõuab sellega seoses üldise hinnangu andmist strateegilistele partnerlustele Vene Föderatsiooni ja Hiinaga;
30. palub nii nõukogul kui komisjonil teha kõik võimalik, et tagada tihedad suhted Venemaaga, mis peegeldavad meie ühiseid huve ja väärtusi ning põhinevad inimõiguste, õigusriigi põhimõtete ja demokraatia täielikul austamisel;
31. toetab sellega seoses nõukogu ettepanekut ELi ja Venemaa ühise kriisiohjamise kohta Transnistria ja Lõuna-Kaukaasia konfliktide puhul; juhib tähelepanu sellele, et Tšetšeenias toimuv sõda komplitseerib tõelise partnerluse arengut, ja kordab oma nõudmist leida konfliktile poliitiline lahendus, kaasates kõik Tšetšeenia ühiskonna demokraatlikud jõud;
32. avaldab kahetsust, et suhetes Hiinaga on tehtud edusamme ainult kaubandus- ja majandusvaldkondades, kuid puuduvad tõelised saavutused inimõiguste ja demokraatia küsimustes; kordab nõuet kasutusele võtta siduv ELi relvaekspordi toimimisjuhend ja kutsub sellega seoses nõukogu üles mitte tühistama relvaembargot ja leidma võimalusi dialoogi hõlbustamiseks, pingete leevendamiseks ja desarmeerimise toetamiseks väinaülestes suhetes, toetades Taiwani kui demokraatia mudelit kogu Hiina jaoks;
33. väljendab sügavaimat muret seoses rakettide suure arvuga Lõuna-Hiinas, mis on sihitud üle Taiwani väina, ja Hiina Rahvavabariigi niinimetatud "eraldumisvastane seadusega" (*anti-secession law*), mis halvendab õigustamatult olukorda teisel pool väina; kutsub Hiina Rahvavabariiki ja Hiina Vabariiki Taiwanil üles taasalustama poliitilisi kõnelusi vastastikuse mõistmise ja tunnustamise alusel, et edendada stabiilsust, demokraatiat, inimõigusi ja õigusriigi põhimõtteid Ida-Aasias;
34. toetab jõupingutusi, mida teevad Suurbritannia, Prantsusmaa ja Saksamaa ning nõukogu ja komisjon, et ergutada Iraani saama piirkonnas aktiivseks ja rahumeelseks partneriks, kes austab täielikult inimõiguste küsimusi, ning tagada, et ta ei arenda tuumarelvi; ning rõhutab, et tõenditel kõnealuste relvade jätkuva arendamise kohta oleks ELi ja Iraani vahelistele suhetele ülitõsised tagajärjed;
35. toetab Euroopa tegevuse edasist tugevdamist Afganistanis ning pooldab selle ülesande usaldusväärset ja keskmises perspektiivis plaanitavat rahastamist; pooldab rahvusvahelise üldsuse suurendatud jõupingutusi ülesehituse valdkonnas; omistab

seejuures erilist tähtsust haridussüsteemi ülesehitamisele, naiste, tütarlaste ja laste olukorra parandamisele, desarmeerimisele ja taasintegreerimise meetmetele ning oopiumikasvatuse majanduslike alternatiivide väljatöötamisele ja elluviimisele;

36. kutsub nõukogu üles alustama võimalikult kiiresti menetlust ühise välis- ja julgeolekupoliitika ühise seisukoha vastuvõtmiseks Iraagi kohta;
37. väljendab selles kontekstis sügavat muret seoses Korea Rahvademokraatliku Vabariigi 10. veebruari 2005. aasta avaldusega, milles kõnealune riik teatab kavatsusest peatada määramata ajaks osalemine mitmepoolsetel kõnelustel tema tuumaprogrammi üle;
38. viitab oma arvukatele resolutsioonidele ja raportitele erinevate geograafiliste piirkondade kohta, mis sisaldavad väärtuslikke panuseid arutelusse viisi üle, kuidas peaks liidu poliitika nende geograafiliste piirkondade suhtes arenema, et saavutada ülalmainitud õiglane tasakaal;
39. tõstab veel kord esile aktiivset rolli, mida liit peab täitma suhetes kolmandate riikidega, edendades inimõigusi ja tagades aastatuhande arengueesmärkide saavutamise, mis on oluline osa nii ühise välis- ja julgeolekupoliitika kui ka Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika puhul;
40. osutab ELi kooskõlastatud tegevusele hiljutiste Ukraina valimiste ajal kui heale näitele selle kohta, kuidas peaksid erinevad Euroopa institutsioonid koos liikmesriikidega reageerima ning võtma juhtrolli, kui kaalul on ühised Euroopa huvid ja väärtused; kohustub toetama Ukrainat puudutavaid täiendavaid samme, kuna hiljutised arengud tähendavad ka liidu jaoks selgelt suuri väljakutseid;
41. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles kaaluma lisaks Euroopa naabruspoliitika raames vastu võetud tegevuskavas ette nähtud meetmetele ka teisi Ukraina assotsieerimise vorme, mis annaksid sellele riigile selge Euroopa perspektiivi ja vastaksid Ukraina rahva valdava enamuse poolt näidatud pürgimustele, mis võivad lõpuks tuua kaasa riigi ühinemise ELiga;

Euroopa Parlamendi seisukoht liidu rolli kohta teatud mitmepoolsetes organisatsioonides

42. soovib enne uue põhiseaduse lepingu jõustumist, mis annab liidule selgesõnaliselt juriidilise isiku staatuse, astuda vajalikke samme suurendamiseks liidu kui terviku esindatust erinevates rahvusvahelistes mitmepoolsetes organisatsioonides, eriti Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis, Rahvusvahelises Kriminaalkohtus, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonis (OSCE), Euroopa Nõukogus ja kõikidel teistel asjaomastel foorumitel; kutsub nõukogu ja komisjoni üles kaasama vajadusel Euroopa Parlamendi liikmeid selle eesmärgi saavutamisse; rõhutab eriti vajadust tõhustada ELi suhteid OSCE ja Euroopa Nõukoguga ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga; palub määrata Euroopa Parlamendile roll, mis on kooskõlas parlamentaarse diplomaatia kõrge tasemega, millega Euroopa Parlament aitab kaasa ühise välis- ja julgeolekupoliitika arengule;
43. väljendab seisukohta, et liit tervikuna peaks täitma tähtsat rolli eriti ÜRO süsteemis ja et ELile peaks olema tulevikus tagatud koht ÜRO Julgeolekunõukogus, mis väljendaks tõelist ja tõhusat ühist välispoliitikat, ning liit peaks toetama ÜRO reformi kõrvuti

ohtude, väljakutsete ja muutuste kõrgetasemelise ekspertrühma raportis sisalduvate ettepanekutega;

44. tervitab ÜRO Julgeolekunõukogu teatud ELi liikmesriikide algatusest tulenevalt tehtud ajaloolist otsust esitada Darfuris kordapandud kuriteod uurimiseks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokurörile; on seisukohal, et see on otsustav samm sõjakuritegude ja inimsusevastaste kuritegude ohvritele erapooletu õigusemõistmise tagamisel; avaldab siiski kahetsust, et erandina ei allu Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusele kodanikud nendest riikidest, kus Rooma statuut on ratifitseerimata ja kutsub nõukogu üles jätkuvalt Rahvusvahelist Kriminaalkohut kindlalt toetama;

Euroopa Parlamendi seisukoht ühise välis- ja julgeolekupoliitika rahastamise kohta aastal 2005

45. kordab, et vastamine Euroopa julgeolekut ohustavale viiele peamisele tegurile, nagu on määratletud Euroopa julgeolekustrateegias (terrorism, massihävitusrelvade levik, piirkondlikud konfliktid, läbikukkunud riigid, organiseeritud kuritegevus), nõuab pikaajalisi väliskohustusi, mille puhul kasutatakse kõiki kättesaadavaid vahendeid, sealhulgas olulisi investeeringuid julgeolekualasesse teadustöösse ja konfliktide ärahoidmisse, ning millega kaasneb konkreetsete, püsivate eelarveliste kompromisside selge tegemine tulevases finantsperspektiivis aastateks 2007–2013;
46. rõhutab, et eriti kui tegemist on Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsioonidega - eelkõige nendega, mille võtab ette liit üksi ning mida kavandab ja viib läbi tema tsiviil-sõjaline üksus - ei ole enam võimalik eristada tsiviil- ja sõjaliste kulutuste rahastamist;
47. rõhutab seepärast veelkord, et Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames läbiviidavate sõjaliste operatsioonide ühiseid kulusid tuleks rahastada ühenduse eelarvest (nagu tehakse juba tsiviilvaldkonnas politseioperatsioonide puhul) ja mitte täiendavast eelarvest või liikmesriikide käivitusfondist, nagu on praegu ette nähtud;
48. tuletab sellega seoses meelde uusi võimalusi, mida pakub kavandatud "humanitaarlahinggruppide" tulevaste sekkumiste rahastamine looduskatastroofide korral, mille puhul on vajalik sõjaliste ja tsiviilabivahendite kombineerimine, nagu hiljuti Lõuna-Aasia tsunamikatastroofi puhul; kutsub sellega seoses nõukogu ja komisjoni üles koostama uut ettepanekut, milles võetakse arvesse ka Euroopa Parlamendi ettepanekut Euroopa tsiviilotstarbelise rahukorpuse kohta ja põhiseaduse artiklis III-321 ette nähtud Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpuse asutamist;
49. palub nõukogul kõikide tulevaste Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsioonide korral terrorismivastase võitluse raames ja vastandina olemasolevatele põhimõtetele nagu "*costs lie where they fall*" (iga osalev riik katab ise oma kulud) või teised *ad hoc*-kokkulepped nagu niinimetatud "ATHENA mehhanism" kaaluda selliste operatsioonide ühiste kulude rahastamist ühenduse eelarvest;

o

o o

50. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele, ÜRO peasekretärile, NATO peasekretärile ja Euroopa Nõukogu peasekretärile.